

**OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH
WARTOŚCI DO
WIELOLETNIEJ PROGNOZY
FINANSOWEJ
NA LATA 2024-2044**

1. Założenia makroekonomiczne i finansowe

Projekt wieloletniej prognozy finansowej (WPF) na lata 2024-2044 został opracowany w oparciu o:

- 1) dane makroekonomiczne dotyczące prognoz w zakresie dynamiki Produktu Krajowego Brutto (PKB) oraz kształtowania średniorocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacji) *;
- 2) dane historyczne dotyczące dynamiki dochodów i wydatków bieżących Miasta Piotrkowa Trybunalskiego za lata 2019-2024,
- 3) prognozowaną stawkę ceny pieniądza na rynku międzybankowym (WIBOR3M), która stanowi podstawę do wyliczenia kosztów odsetek od zadłużenia,
- 4) plan dochodów i wydatków budżetowych na 30.09.2023 roku.

Wieloletnia Prognoza Finansowa opracowana została z uwzględnieniem analizy sytuacji makroekonomicznej opisanej w raporcie Narodowego Banku Polskiego pn. „Projekcja inflacji – listopad 2023” oraz w uzasadnieniu do projektu Ustawy Budżetowej na 2024 rok. Wieloletnia Prognoza Finansowa kształtowana jest w warunkach niepewności co do dalszych perspektyw wzrostu gospodarczego kraju (PKB), cen surowców energetycznych, a co za tym idzie zarówno wskaźnika inflacji, jak i stawki WIBOR. Bardzo istotnym źródłem niepewności wpływającym na przygotowywanie realistycznych danych planistycznych w perspektywie długoterminowej jest polityka państwa w zakresie finansowania zadań jednostek samorządu terytorialnego.

2. Dochody

Dla potrzeb WPF dochody budżetu w latach 2024-2044 podzielono na 2 wewnętrzne okresy. Pierwszy okres obejmuje lata 2024-2027, w których to prognozowane dochody zostały zaprezentowane w podziale na dochody bieżące i majątkowe oraz grupy dochodów, ze wskazaniem niektórych ważniejszych źródeł dochodów (udziały w podatku dochodowym, podatki i opłaty, subwencje, dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące i majątkowe).

W ramach tego okresu wyróżniono rok 2024, który jest zgodny z danymi zawartymi w projekcie budżetu.

Drugi okres to lata 2028-2044, w którym dochody szacuje się jedynie w podziale na dochody bieżące i majątkowe, z wyszczególnieniem dochodów ze sprzedaży majątku.

*Wytyczne Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw Aktualizacja – październik 2023 r. <https://www.gov.pl/web/finanse/wytyczne-sytuacja-makroekonomiczna>

2.1. Dochody w latach 2024-2027

Szczegółowy opis dochodów zaplanowanych na 2024 rok został zawarty w uzasadnieniu do projektu budżetu na 2024 rok. W związku z powyższym w projekcie WPF w zakresie 2024 roku, ograniczono się jedynie do przedstawienia dynamiki lub kwotowego zestawienia najważniejszych pozycji dochodowych. Podstawę oszacowania dynamiki dochodów na rok 2024 stanowiło przewidywane wykonanie budżetu za 2023 rok lub średnie wykonanie w latach ubiegłych oraz decyzje Wojewody Łódzkiego, informacje Ministra Finansów oraz Krajowego Biura Wyborczego.

2.1.1. Dochody bieżące

Udziały we wpływach z podatku dochodowego

Wysokość udziałów na rok 2024 przyjęto na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 13 października 2023 roku nr ST3.4750.19.2023 dotyczącej gminy oraz decyzji nr ST3.4750.20.2023 dotyczącej powiatu.

Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT), należą do najbardziej wrażliwych na zmiany w koniunkturze gospodarczej (stanowią 24,68 % dochodów bieżących Miasta oraz ok. 80,67 % dochodów własnych). Na kwotę dochodów mają również wpływ liczne zmiany systemu podatkowego, które rozpoczęły się w 2019 roku i były kontynuowane w latach 2020 – 2022**. Zmiany te skutkowały sukcesywnym zmniejszaniem dochodów miasta. Do chwili obecnej nie zostały wypracowane satysfakcjonujące dla samorządów, stałe i stabilne zasady rekompensaty ubytku dochodów w związku z ww. zmianami podatkowymi. Od 2021 roku stosowane są nieprzewidywalne, jednorazowe rozwiązania wprowadzane w trakcie roku budżetowego, takie jak uzupełnienie subwencji ogólnej lub zwiększenie dochodów z tytułu PIT. Biorąc za podstawę wyliczenia ostrożny szacunek trendu wzrostu kwoty PIT z lat 2014-2019 dla Miasta Piotrków Trybunalski (tj. z okresu przed rozpoczęciem zmian), dochody w 2024 roku mogłyby stanowić kwotę mieszczącą się w przedziale od 163 do 171 mln zł. Kwota dochodów z PIT przyznana na 2024r. decyzjami Ministra Finansów wynosi dla gminy i powiatu 132,2 mln zł.

** Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022, poz. 2105), ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022, poz. 1265), ustawą z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2020.2123) zmieniającą z dniem 1.01.2021r. limit uprawniający do rozliczania podatku dochodowego w formie ryczałtu, w których gminy nie posiadają udziałów.

Szacuje się, że ubytek Miasta Piotrkowa Trybunalskiego w dochodach z tego tytułu może stanowić w roku 2024 kwotę co najmniej 31 mln zł, a w całym okresie obowiązywania zmian podatkowych kwotę 91 mln zł (po uwzględnieniu kwot rekompensat).

Miasto Piotrków Trybunalski otrzymało w latach 2021 – 2023 kwotę 69,7 mln zł tytułem rekompensaty ubytków w PIT. Środki te nie rekompensują jednak w pełni ubytku dochodów jaki nastąpił w wyniku zmian podatkowych.

Z uwagi na brak projektów ustaw określających systemowe rozwiązania w zakresie zapewnienia źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego adekwatnych do powierzonych zadań do planowania dochodów z tytułu udziału we wpływach z tytułu podatku dochodowego zastosowano wskaźniki historyczne. W latach 2019-2024 średnioroczna dynamika wykonanych przez Miasto dochodów wyniosła dla CIT– 123,74 %, dla PIT– 105,52 %.

Przyjęto założenie, że dochody z tytułu udziałów w latach 2025-2027 będą indeksowane odpowiednio: dla PIT 105,50%, a dla CIT 123,70%.

Dynamikę wpływów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych zaprezentowano w tabeli poniżej:

wyszczególnienie	Dynamika w latach			
	2024	2025	2026	2027
udziały w podatkach dochodowych (PIT)	133,52 %	105,50 %	105,50 %	105,50 %
	132.206.902,00	139.478.281,61	147.149.587,10	155.242.814,39
udziały w podatkach dochodowych (CIT)	121,77 %	123,70 %	123,70 %	123,70 %
	10.591.852,00	13.102.120,92	16.207.323,58	20.048.459,27

Subwencja ogólna

Wysokość subwencji ogólnej na rok 2024 przyjęto na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 13 października 2023 roku nr ST3.4750.19.2023 dotyczącej gminy oraz decyzji nr ST3.4750.20.2023 dotyczącej powiatu.

W latach 2019-2024 średnioroczna dynamika wyniosła dla subwencji oświatowej 110,17 % a dla subwencji równoważącej 111,43%.

W związku z powyższym założono w latach 2023-2026 dynamikę 110,80 %.

wyszczególnienie	Dynamika w latach			
	2024	2025	2026	2027
wpływy z subwencji	98,11 %	110,80 %	110,80 %	110,80 %
	202.703.462,00	224.595.435,90	248.851.742,97	275.727.731,21

Historyczna dynamika wykonanych dochodów z subwencji nie uwzględnia wartości dochodów z tytułu subwencji rozwojowej wprowadzonej na mocy przepisów z dnia 14.10.2021 roku zmieniających ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021, poz. 1927). W chwili obecnej brak jest danych wyjściowych do

prognozowania dochodów lat następnych z tytułu subwencji rozwojowej, zatem przyjęte zasady indeksacji kwot subwencji mogą wymagać korekty w zakresie lat następnych.

Dotacje celowe, pomoc finansowa od innych JST oraz środki przeznaczone na cele bieżące

W latach 2019-2024 średnioroczna dynamika wyniosła 90,08 %. Spadek wartości wynika z tego, iż w 2022 i 2023 roku Miasto otrzymywało środki na pomoc dla obywateli Ukrainy oraz wypłatę świadczenia 500+, która została przekazana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z tym po odjęciu tych środków z dotacji i środków na cele bieżące dynamika wynosiłaby 102,83 %.

Kwoty zostały oszacowane na podstawie decyzji Wojewody Łódzkiego i Krajowego Biura Wyborczego. W latach 2025-2044 plan dotacji obliczono dynamiką 2,80 % kwoty z 2024 roku.

Wyszczególnienie	kwoty w latach			
	2024	2025	2026	2027
Dotacje na cele bieżące	78,85%	102,80%	102,80%	102,80%
	62.049.352,35	63.786.734,21	65.572.762,78	67.408.800,14

Pozostałe dochody

Dochody w ramach tej grupy zostały zaplanowane w oparciu m.in. o założone wskaźniki dynamiki inflacji średniorocznej oraz dynamiki wpływów do budżetu Miasta wynoszącej średniorocznie 108,94 %. W zestawieniu uwzględniono m.in. wpływy z tytułu czynszu dzierżawnego, ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej oraz z tytułu dochodów uzyskiwanych przez OSiR ze sprzedaży biletów, z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste, odsetek od środków w bankach, opłaty za wywóz odpadów i wpływów uzyskiwanych z najmu.

Wyszczególnienie	kwoty w latach			
	2024	2025	2026	2027
Pozostałe dochody:	106,22%	108,90%	108,90%	108,90%
	171.155.086,80	186.387.889,53	202.976.411,69	221.041.312,33

Podatek od nieruchomości

W latach objętych prognozą założono coroczny wzrost wpływów, będący pochodną planowanych na dany rok stawek podatkowych, corocznego przyrostu podstaw opodatkowania gruntów, budynków, budowli oraz utrzymania na wysokim poziomie ściągłości należności podatkowych m.in. poprzez czynności windykacyjne. W 2024 roku zwiększono plan dochodów z tytułu podatku od nieruchomości w stosunku do przewidywanego wykonania 2023 roku o 5.800.000,00 zł, co wynika z przewidywanego wymiaru podatku na rok 2024 uwzględniającego wzrost stawek podatkowych, zakładanego poziomu ściągłości oraz zmiany bazy podatkowej. Średnioroczna

dynamika w latach 2019-2024 wynosiła 107,07%.

Szczegółowy sposób oszacowania wpływów z tego tytułu przedstawiono w tabeli poniżej:

wyszczególnienie	Dynamika w latach			
	2023-2026 (rocznie)			
	2024	2025	2026	2027
wpływy z podatku od nieruchomości	112,42%	107,00%	107,00%	107,00%
	72.400.000,00	76.744.000,00	81.349.000,00	87.043.430,00

2.1.2. Dochody majątkowe w latach 2024-2027

W ramach tej grupy dochodów w latach 2024-2027 zaplanowane zostały:

- dochody ze sprzedaży majątku oraz z opłaty za przekształcenie prawa użytkowania w prawo własności,
- dotacje i środki na dofinansowanie zadań własnych z innych źródeł.

Łączne wpływy w ramach tej grupy dochodów w poszczególnych latach zaprezentowano w tabeli poniżej:

wyszczególnienie	kwoty w latach			
	2024	2025	2026	2027
dochody majątkowe	41.937.705,00	29.844.927,75	34.176.750,00	18.000.000,00

Wpływy ze sprzedaży majątku

Dochody ze sprzedaży majątku są determinowane koniunkturą w gospodarce, w tym przede wszystkim na rynku nieruchomości. Wzrost gospodarczy w ostatnich latach pozytywnie wpłynął na sytuację na rynku nieruchomości, co przełożyło się na wielkość dochodów z tego tytułu. W latach 2024-2029 Miasto nadal będzie prowadziło działania w zakresie racjonalnego wykorzystania majątku w celu uzyskania jak najlepszych efektów społecznych i ekonomicznych, ale w obecnej sytuacji gospodarczej i politycznej trudno jest prognozować, jak będą się kształtowały wpływy z tego tytułu. Działania Miasta będą koncentrowały się na stworzeniu interesującej oferty nieruchomości inwestorom, którzy nie tylko je zagospodarują, a także przyczynią się do poprawy funkcjonalności Miasta. Wartość majątku przygotowanego do sprzedaży w 2024 roku z wysokim prawdopodobieństwem zbycia wynosi 5.501.200,00 zł.

Wpływy w ramach tej grupy dochodów w poszczególnych latach oszacowano zgodnie z zasadą ostrożnego planowania w kwotach, które zaprezentowano w tabeli poniżej:

wyszczególnienie	kwoty w latach			
	2024	2025	2026	2027
wpływy ze sprzedaży majątku	5.501.200,00	5.000.000,00	5.000.000,00	3.000.000,00

Dotacje i środki na dofinansowanie zadań własnych z innych źródeł przeznaczonych na inwestycje

Wpływy w ramach tej grupy dochodów zaplanowano na podstawie zawartych przez Miasto umów o dofinansowanie projektów inwestycyjnych z NFOŚiGW, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i Programu Olimpia - Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”, a także z uwzględnieniem promes udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych i Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W 2024 roku zaplanowano dalszą realizację zadań: „Zakup taboru komunikacji miejskiej wraz z niezbędną infrastrukturą” – 8.737.500,00 zł oraz „Rozbudowa ul. Roosevelta” – 10.668.900,00 zł, a także realizację nowych: „Budowa kompleksu basenów letnich z towarzyszącą infrastrukturą i wyposażeniem w Piotrkowie Trybunalskim wraz z przebudową zjazdów” – 8.000.000,00 zł, „Przebudowa chodników i budowa aktywnych przejść dla pieszych w ciągu dróg gminnych” – 1.009.905,00 zł, „Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem przy Szkole Podstawowej Nr 10” – 2.420.000,00 zł oraz rozbudowę ul. Żeromskiego od ronda Trybusa do ronda Żołnierzy Wyklętych w Piotrkowie Trybunalskim - 2.264.400,00 zł.

Zaplanowano ponadto dotację dla piotrkowskich kościołów na zadania inwestycyjne dotyczące odbudowy zabytków w kwocie 1.530.800,00 zł.

2.2. Dochody w latach 2028-2044

2.2.1. Dochody bieżące w latach 2028-2044

Dochody bieżące w latach 2028-2044 zostały oszacowane w oparciu o założone wskaźniki inflacji średniorocznej, dynamikę PKB oraz dynamikę dochodów Miasta w latach 2019-2027 (105,96%). Zakładając poziom inflacji prognozowanej, przyjęto założenie, że łączne dochody bieżące budżetu w latach 2028-2044 będą rosły o 6,00 % rocznie.

2.2.2. Dochody majątkowe w latach 2028-2044

W latach 2025-2027 zaplanowano zgodnie z podpisanymi umowami środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych tj.: 28.352,750,00 zł na „Rozbudowę i przebudowę ul. Wolborskiej i Rakowskiej w Piotrkowie Trybunalskim”, 10.668.927,75 zł na „Rozbudowę ul. Roosevelta wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”, 30.000.000,00 zł na „Rozbudowę i przebudowę hali sportowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Piotrkowie Trybunalskim”.

Zaplanowane w latach 2028-2044 dochody majątkowe obejmują jedynie środki ze sprzedaży

majątku. Łączne wpływy ze sprzedaży majątku w latach 2032-2044 wynoszą 6.500.000,00 zł, po 500.000,00 zł na rok. Wpływy oszacowano zgodnie z zasadą ostrożnego planowania.

3. Wydatki

Ciężar zmian podatkowych wprowadzonych w latach 2019-2022, skutkujących trwałymi ograniczeniami po stronie dochodów musi skutkować dostosowaniem po stronie wydatkowej budżetu w zakresie zadań bieżących. Możliwości wydatkowe miasta w zakresie zadań bieżących w najbliższych latach będą istotnie ograniczone, przy priorytecie utrzymania prorozwojowej orientacji budżetu m.in. z uwagi na rozpoczęcie realizacji poszczególnych projektów inwestycyjnych, głównie takich, na które otrzymaliśmy lub możemy otrzymać dofinansowanie ze źródeł krajowych lub środków Unii Europejskiej. Wydatki budżetu w latach 2024-2044 zaplanowano w podziale na wydatki bieżące i majątkowe. W ramach wydatków bieżących wyszczególniono ponadto wydatki na:

- obsługę długu,
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane,
- planowane i realizowane przedsięwzięcia wieloletnie.

3.1. Wydatki bieżące

Przepisy ustawy o finansach publicznych o indywidualnym wskaźniku zadłużenia uzależniają rozwój samorządu przy udziale zewnętrznych środków zwrotnych od poziomu wypracowanego salda operacyjnego (dochody bieżące – wydatki bieżące). Miasto chcąc realizować założony program inwestycyjny, podejmuje działania maksymalizujące poziom salda operacyjnego. Z uwagi na ograniczone możliwości zwiększania poziomu dochodów bieżących powinien być kładziony duży nacisk na sferę wydatków bieżących, na którą Miasto ma większy wpływ. Średnioroczna dynamika wydatków bieżących Piotrkowa Trybunalskiego w latach 2019-2024, wyniosła 106,13 %.

Z uwzględnieniem tej dynamiki, w okresie wieloletniej prognozy finansowej, oszacowano poziom wydatków bieżących liczonych z wyłączeniem:

- obsługi zadłużenia,
- wydatków na projekty współfinansowane ze źródeł zagranicznych.

Istotnym jest również fakt, iż każdego roku wydatki na zadania finansowane dotacją, przyznawaną Miastu na etapie projektu budżetu, są niższe niż w roku bazowym.

Począwszy od 2024 roku wydatki bieżące bez obsługi długu i wydatków na projekty, zwiększane są corocznie o 6,00%. Wyszczególnione w ramach wydatków bieżących kwoty planowane na wynagrodzenia i składki od nich naliczane zostały zwiększone o 7,00 %.

Wydatki na *obsługę długu (w tym: prowizja, odsetki)* oszacowano w oparciu o istniejący oraz prognozowany poziom zadłużenia. Za podstawę do wyliczenia odsetek od długu, w

tym od planowanego do zaciągnięcia, przyjęto stałe stopy procentowe dla umów dotyczących pożyczek z WFOŚiGW, a dla kredytów bankowych prognozą stopy WIBOR3M powiększoną o marżę kredytową.

Wydatki na *planowane i realizowane przedsięwzięcia* zaplanowano w oparciu o dane zawarte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich (załącznik nr 2 do uchwały).

wyszczególnienie	Dynamika w latach			
	2024-2027 (rocznie)			
wydatki bieżące	2024	2025	2026	2027
	105,44%	106,00%	106,00%	106,00%
	578.484.564,82	614.908.529,67	647.139.041,45	684.831.383,94

3.2. Wydatki majątkowe

W ramach wieloletniej prognozy finansowej w każdym roku zapisano łączne kwoty wydatków majątkowych, zaprezentowano wymienione z nazwy przedsięwzięcia wieloletnie sięgające roku 2027 (zamieszczone w załączniku nr 2). W roku 2024 ujęto środki z Rządowego Funduszu Polski Ład na rozbudowę ul. Roosevelta wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w kwocie 8.784.881,54 zł oraz budowę kompleksu basenów letnich z towarzyszącą infrastrukturą i wyposażeniem w Piotrkowie Trybunalskim wraz z przebudową zjazdów – 8.000.000,00 zł oraz dotacje na prace inwestycyjne w kościołach – 1.530.800,00 zł. na rozbudowę ul. Żeromskiego od ronda Trybusa do ronda Żołnierzy Wyklętych w Piotrkowie Trybunalskim – 2.264.400,00 zł

Nie zaplanowano wydatków, które mogą być w przyszłości sfinansowane środkami pozyskanymi z budżetu UE, Budżetu Państwa lub funduszy celowych. Nakłady te będą wprowadzone dopiero po zawarciu umów o dofinansowanie.

Wysokość kwot na inwestycje w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela:

wyszczególnienie	wartość w latach						
lata	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
wydatki majątkowe	98.219.326,11	70.593.896,25	54.125.844,67	58.301.421,40	47.418.789,41	53.038.537,25	55.224.746,29
lata	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
wydatki majątkowe	55.296.610,86	59.832.484,68	64.931.712,12	68.441.614,84	74.982.111,74	83.773.038,44	103.785.420,74
lata	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
wydatki majątkowe	111.291.545,99	124.715.038,75	132.805.940,88	146.865.797,54	155.647.745,40	164.956.610,12	174.824.006,63

W ramach wieloletniej prognozy finansowej uwagę zwracają zmiany w strukturze źródeł finansowania wydatków majątkowych. W roku 2024 dominuje finansowanie środkami własnymi, w tym dochodami ze sprzedaży majątku i zwrotnymi, czyli kredytem oraz dotacjami. Aby zachować potencjał inwestycyjny w prognozowanym okresie, konieczna będzie determinacja w pozyskiwaniu dochodów bieżących oraz dyscyplina ograniczania

wydatków bieżących. Wielkość inwestycji oraz struktura źródeł finansowania programu inwestycyjnego, może ulec istotnej zmianie po pozyskaniu dodatkowych środków z budżetu UE lub z innych dostępnych źródeł, zwłaszcza bezzwrotnych, jak również w związku z rozwojem sytuacji gospodarczej i politycznej w kraju i na świecie.

4. Przychody, rozchody oraz wyniki budżetu

4.1. Przychody budżetu

Dla potrzeb realizacji założonego programu inwestycyjnego i zbilansowania budżetu, w wieloletniej prognozie finansowej założono pozyskiwanie środków zwrotnych czyli kredytów i pożyczek, w tym w roku 2024 w kwocie 51.000.000,00 zł, w 2025 – 40.500.000,00 zł. Proponowany okres spłaty kredytów zaplanowanych i prognozowanych do zaciągnięcia rozłożono na poszczególne lata tak, aby obciążenie Miasta obsługą długu było optymalne. W 2024 roku zaplanowano przychody w wysokości 17.149.961,79 zł jako nadwyżkę z lat ubiegłych.

4.2. Rozchody budżetu

Spłata zadłużenia

W ramach rozchodów zaplanowano środki na spłatę zadłużenia zaciągniętego i dotychczas niespłaconego oraz planowanego do zaciągnięcia w okresie wieloletniej prognozy finansowej. Do roku 2030 spłaty długu obejmują raty kredytów bankowych i pożyczek z WFOŚiGW w Łodzi, natomiast w latach 2031 - 2040 tylko kredytów.

Wysokość spłat zadłużenia w poszczególnych latach przedstawiono w poniższej tabeli:

	kwoty w latach						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
spłata zadłużenia	12.090.431,01	12.192.964,00	13.669.692,00	14.336.312,00	14.503.208,00	14.500.780,00	15.178.930,00
	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
	20.333.286,00	21.001.206,00	22.000.000,00	25.000.000,00	25.000.000,00	23.000.000,00	11.000.000,00
	2038	2039	2040				
	11.000.000,00	5.500.000,00	5.500.000,00				

4.3. Wyniki budżetu

Wynik budżetu (nadwyżka/deficyt)

W zakresie wyniku budżetu (będącego różnicą pomiędzy dochodami a wydatkami) w ramach wieloletniej prognozy finansowej wyodrębnić można dwa okresy:

- lata 2024 - 2025, w których przewidywany jest deficyt,
- lata 2026 - 2044, w których prognozowana jest nadwyżka budżetowa,

Wypracowanie nadwyżki budżetowej jest bardzo ważne z uwagi na obciążenie budżetu w latach 2026-2040 rozchodami z tytułu spłat rat zadłużenia, które finansowane będą z wypracowanej nadwyżki budżetowej.

Wysokość sald wynikowych budżetu (nadwyżka/deficyt) w poszczególnych latach przedstawiono w poniższej tabeli:

wynik budżetu (nadwyżka/deficyt)	kwoty w latach						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	-55.059.530,78	-28.307.036,00	13.669.692,00	14.336.312,00	14.503.208,00	14.500.780,00	15.178.930,00
	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
	20.333.286,00	21.001.206,00	22.000.000,00	25.000.000,00	25.000.000,00	23.000.000,00	11.000.000,00
	2038	2039	2040				
	11.000.000,00	5.500.000,00	5.500.000,00				

Saldo operacyjne budżetu - art. 242 ustawy o finansach publicznych (nadwyżka bieżąca/ deficyt bieżący)

Zgodnie z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8, tj. z nadwyżek z lat ubiegłych i spłat pożyczek.

Szczegółowe wartości powyższego salda operacyjnego przedstawiono w tabeli poniżej:

Saldo operacyjne (dochody bieżące-wydatki bieżące)	kwoty w latach						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	222.090,33	12.441.932,50	33.618.786,67	54.637.733,40	58.921.997,41	64.539.317,25	69.403.676,29
	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
	74.629.896,86	80.333.690,68	86.431.712,12	92.941.614,84	99.482.111,74	106.273.038,44	114.285.420,74
	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
	121.791.545,99	129.715.038,75	137.805.940,88	146.365.797,54	155.147.745,40	164.456.610,12	174.324.006,63

Dane w zakresie salda operacyjnego w poszczególnych latach prognozy wskazują na zachowanie zasady zrównoważonego budżetu w części dotyczącej dochodów i wydatków bieżących. Mając na uwadze ograniczenia prawne wynikające z art. 242 ustawy o finansach publicznych, pomimo czasowego poluzowania reguły równoważenia budżetu, należy dążyć do poprawy wyniku budżetu w sferze bieżącej, bowiem nadwyżka bieżąca na 2024r. wynosi 222.090,30zł. Poprawa wyniku może nastąpić poprzez konsekwentne działania oszczędnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące oraz zwiększanie dochodów bieżących.

5. Prognoza kwoty długu

5.1. Zadłużenie i jego obsługa

5.1.1. Zadłużenie

Prognozę poziomu zadłużenia na kolejne lata skonstruowano przy uwzględnieniu poziomu zadłużenia na koniec 2024 roku w wartości planowanej w budżecie na ten rok – 213.216.378,00 zł (34,35 % planowanych dochodów). Od 2026 roku poziom zadłużenia

prognozowany na koniec roku zacznie się zmniejszać, tak aby ostatecznie spaść do zera na koniec roku 2039. Planowany stan zadłużenia na dzień 31.12.2024 r. z tytułu kredytów wyniesie 199.075.338,00 zł, a z pożyczek – 14.141.040,00 zł.

Wartość zadłużenia w poszczególnych latach wg stanu na koniec roku przedstawia poniższa tabela:

	kwoty w latach						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Zadłużenie na koniec roku	213.216.378,00	241.523.414,00	227.853.722,00	213.517.410,00	199.014.202,00	184.513.422,00	169.334.492,00
	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
	149.001.206,00	128.000.000,00	106.000.000,00	81.000.000,00	56.000.000,00	33.000.000,00	22.000.000,00
	2038	2039					
	11.000.000,00	5.500.000,00					

5.1.2. Obsługa zadłużenia

Wraz z rosnącą wartością zadłużenia, większe środki zaplanowano w latach 2024-2027 na obsługę zadłużenia, czyli spłatę odsetek oraz prowizji. Od 2031 roku obsługa zadłużenia w poszczególnych latach stopniowo maleje.

Wydatki na *obsługę długu (w tym: prowizja, odsetki)* oszacowano w oparciu o istniejący oraz prognozowany poziom zadłużenia. Za podstawę do wyliczenia odsetek od długu, w tym od planowanego do zaciągnięcia, przyjęto stałe stopy procentowe dla umów dotyczących pożyczek z WFOŚiGW, a dla kredytów bankowych prognozę stopy WIBOR3M powiększoną o marżę kredytową.

	kwoty w latach						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Obsługa zadłużenia	11.977.084,00	14.400.000,00	10.600.000,00	10.100.000,00	9.700.000,00	8.200.000,00	7.700.000,00
	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
	4.000.000,00	3.400.000,00	3.000.000,00	2.300.000,00	1.600.000,00	1.300.000,00	550.000,00
	2038	2039	2040				
	275.000,00	0,00	0,00				

5.2. Ustawowe wskaźniki limitujące zadłużenie

5.2.1. Limity obowiązujące od roku 2022

Ogólne zasady dotyczące limitowania zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego regulują przepisy art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych***.

*** zmodyfikowane przepisami ustaw: z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (z późn. zm.), z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, z dnia 14 października 2021r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, oraz z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawą z dnia 15 września 2022r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw.

Od 2022 roku do ustalenia relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach

publicznych w przypadku Miasta Piotrków Trybunalski przyjmuje się średnią z okresu siedmiu lat, przy czym do roku 2025 (włącznie) obowiązują przepisy przejściowe. Do 2025 roku zgodnie z prawem nie można uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym kolejnym roku relacja łącznej kwoty obsługi zadłużenia (rozumianej jako raty kapitałowe i odsetki) powiększonej o potencjalne wypłaty z tytułu udzielonych poręczeń, podzielona przez dochody budżetu ogółem przekroczy średnią arytmetyczną z ostatnich 7 lat relacji jej dochodów bieżących, powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, powiększonych o wydatki na obsługę długu podzielonych przez dochody. Ograniczeń powyższych nie stosuje się w sytuacjach opisanych w art. 243 ust. 3 i 3a ww. ustawy, czyli pod pewnymi warunkami nie uwzględnia się spłat dotyczących długu zaciągniętego na współfinansowanie projektu objętego umową o dofinansowanie środkami UE.

Od 2026 roku docelowy wzór liczenia średniej arytmetycznej dla wskaźnika z art. 243 ustawy o finansach publicznych nie uwzględnia dochodów ze sprzedaży majątku.

Powyższe oznacza, że sposób limitowania zadłużenia oparty jest wprost na saldzie operacyjnym (bieżącym) powiększonym czasowo o dochody ze sprzedaży majątku. Im wyższe to saldo tym wyższe możliwości zadłużania. Nowe regulacje w tym zakresie, w dużym stopniu uzależniają możliwości inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego od poziomu salda operacyjnego. Po pierwsze dodatnie saldo operacyjne jest kwotą, która wprost może być przeznaczona na inwestycje, a po drugie jej poziom przesądza o możliwościach zaciągnięcia długu, który co do zasady służy celom inwestycyjnym.

Wartość obowiązujących relacji w poszczególnych latach prognozy, zaprezentowano w tabeli poniżej:

wyszczególnienie	wartość w latach								
	lata	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Obsługa zadłużenia/dochody		4,66	4,72	3,95	3,64	3,39	2,99	2,83	2,92
Dopuszczalny wskaźnik zadłużenia		11,56	10,22	7,97	7,32	7,26	6,59	6,62	7,52
Spełnienie relacji ustawowej		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
lata	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	
Obsługa zadłużenia/dochody		2,75	2,58	2,65	2,43	2,09	0,93	0,86	0,39
Dopuszczalny wskaźnik zadłużenia		8,53	9,20	9,49	9,44	9,39	9,34	9,31	9,29
Spełnienie relacji ustawowej		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
lata	2040	2041	2042	2043	2044	2045			
Obsługa zadłużenia/dochody		0,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0		
Dopuszczalny wskaźnik zadłużenia		9,27	9,28	9,29	9,29	9,30	9,29		
Spełnienie relacji ustawowej		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK		

Spełnienie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych oznacza, że

wartość wskaźnika: obsługa zadłużenia/dochody po dokonaniu ustawowych wyłączeń nie przekracza limitu obsługi zadłużenia/dochody.

Szczegółowe dane zawiera załącznik Nr 1 pt. „Prognoza kwoty długu i spłat zobowiązań” na lata 2024-2044.

6. Przedsięwzięcia

Łączne nakłady na przedsięwzięcia do 2044 roku wynoszą 560.494.187,85 zł, w tym na przedsięwzięcia obejmujące wydatki bieżące 314.554.193,89 zł, a na majątkowe 245.939.993,96 zł. W latach poprzednich (do 2023 roku włącznie) poniesiono na te przedsięwzięcia wydatki w wysokości 223.108.382,00 zł, w tym na wydatki bieżące: 172.095.002,59 zł, a na majątkowe 51.013.379,41 zł. Najwyższy limit wydatków na przedsięwzięcia przypada na 2024 rok i wynosi 118.846.955,91 zł, w tym na wydatki bieżące 43.870.919,11 zł, a na majątkowe 74.976.036,80 zł.

Wysoki udział w limicie wydatków majątkowych w 2024 roku ma zadanie pn. *„Budowa kompleksu basenów letnich z towarzyszącą infrastrukturą i wyposażeniem w Piotrkowie Trybunalskim wraz z przebudową zjazdów”* – 11.748.992,60 zł, przy łącznych nakładach 11.902.742,60 zł, jak również realizowane sukcesywnie od kilku lat przedsięwzięcie *„Zakup taboru komunikacji miejskiej wraz z niezbędną infrastrukturą”* z kwotą 14.344.875,00 zł, przy łącznych nakładach 53.570.805,00 zł. Przedsięwzięciem o wysokich nakładach jest również *„Rozbudowa i przebudowa hali sportowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Piotrkowie Trybunalskim”* – 2.000.000,00 zł z łącznymi nakładami 66.388.245,20 zł. W zestawieniu istotną rolę pełni zadanie *„Rozbudowa i przebudowa ul. Wolborskiej i Rakowskiej w Piotrkowie Trybunalskim”* – 10.480.000,00 zł przy łącznych nakładach 47.965.000,00 zł. Zadanie to będzie realizowane w cyklu czteroletnim. Jego zakończenie planuje się na rok 2026. Ponadto *„Rozbudowa ul. Roosevelta”* – 10.364.498,14 zł, z łącznymi nakładami 24.591.064,96 zł, stanowi ważny punkt w zestawieniu przedsięwzięć.

Limity na wydatki bieżące obejmują m.in. najdłużej trwające przedsięwzięcia: *„Opłaty za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej”* realizowane w latach 2006-2036 z wartością 3.955.913,59 zł oraz *„Świadczenie usług z zakresu publicznego transportu zbiorowego”* realizowane w latach 2009-2028 o łącznych nakładach 255.846.830,62 zł, w tym na 2024 rok 20.000.000,00 zł.

Szczegółowy wykaz przedsięwzięć określający:

- nazwę i cel każdego przedsięwzięcia,
- jednostkę odpowiedzialną lub koordynującą realizację przedsięwzięcia,
- okres realizacji przedsięwzięcia,
- łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcia,
- limity wydatków w poszczególnych latach,

- limit zobowiązań,

zawiera załącznik nr 2 do uchwały pt. „Wykaz przedsięwzięć do WPF”.